

goed vertegenwoordigd en dat sloot de Marineluchtvaartdienst in. In Nederland was het luchtwapen verdeeld geweest over marine en leger – Engeland kende een aparte *Royal Air Force*; daar vloeyde al dadelijk uit voort dat bij een deel van het Nederlands militair vliegpersoneel dat de oorlog zou voortzetten, de verdeling over marine en leger, behalve dan in de personeelsadministratie, ongedaan gemaakt moest worden. Wij hebben dus nu drie soorten strijdkrachten te beschrijven: ter zee, in de lucht en te land – en wij mogen bij de landmacht de ca. tweehonderdvijftig marechaussees niet vergeten.

★

De meeste in Nederland gestationeerde eenheden van de Koninklijke Marine (het grootste deel van die marine vertoefde in Indische wateren) waren er, zoals wij in deel 3 beschreven en in dit hoofdstuk reeds enkele malen aanstipten, tijdens de Meidagen in geslaagd weg te komen. Van groot belang was daarbij dat, zoals wij eveneens al vermeldden, ook de chef van de marinestaf, vice-admiraal Furstner, met enkele stafofficieren Engeland bereikt had: daar was dus een vlag-officier aanwezig die onmiddellijk de leiding in handen kon nemen. Furstner deed dat ook, en op gedecideerde wijze. Hij had, als zoveel marine-officieren, niet veel op met officieren van de landmacht, hij bewaarde een bittere herinnering aan het telefoongesprek dat hij op dinsdagochtend 14 mei met generaal Winkelman gevoerd had (gesprek waarin Winkelman het woord 'weglopen' had laten vallen) en hij koesterde niet veel achting voor de minister van defensie, Dijkhoorn, die overste van de landmacht was. Hij wilde vechten, zo snel en effectief mogelijk (dus in Geallieerd verband) en hij besefte dat daartoe allerlei regelingen met de Britse *Admiralty* getroffen moesten worden – daar wenste hij zèlf voor te zorgen; voor besprekingen op ministerieel niveau voelde hij niets. Twee dagen nadat hij in Londen gearriveerd was, wist hij (18 mei) een koninklijk besluit uit te lokken¹ waarbij hij niet alleen van chef van de marinestaf promoveerde tot bevelhebber van de Nederlandse zee- en marineluchtstrijdkrachten voorzover deze zich in Geallieerd gebied bevonden (die strijdkrachten in Nederlands-Indië en de West vielen er dus buiten), maar ook gemachtigd werd om 'namens de Nederlandse regering met de bevelvoerende organen der Geallieerde zee- en luchtstrijdkrachten . . . de voor een goede samenwerking

¹ Tekst: a.v., dl. V a, p. 707.